

Notitie : Quickscan Flora en Fauna Beerseweg ong. te Haps

Datum : 13 februari 2017
Contactpersoon : Mevr. S. van Cleef, CGM
opdrachtgever
Projectnummer : 211x08991
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen
Controle door : Ineke Kroes

Er zijn plannen (middels een wijzigingsplan) om een braakliggend terrein aan de Beerseweg te Haps te herontwikkelen als woonlocatie. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkserwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur, bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalige EHS) en Groenblauwe Mantel, is ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte Noord-Brabant 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ont-

heffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet Natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet Natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 25 januari 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in vooronderzoek natuurwetgeving) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het onderzoeksgebied

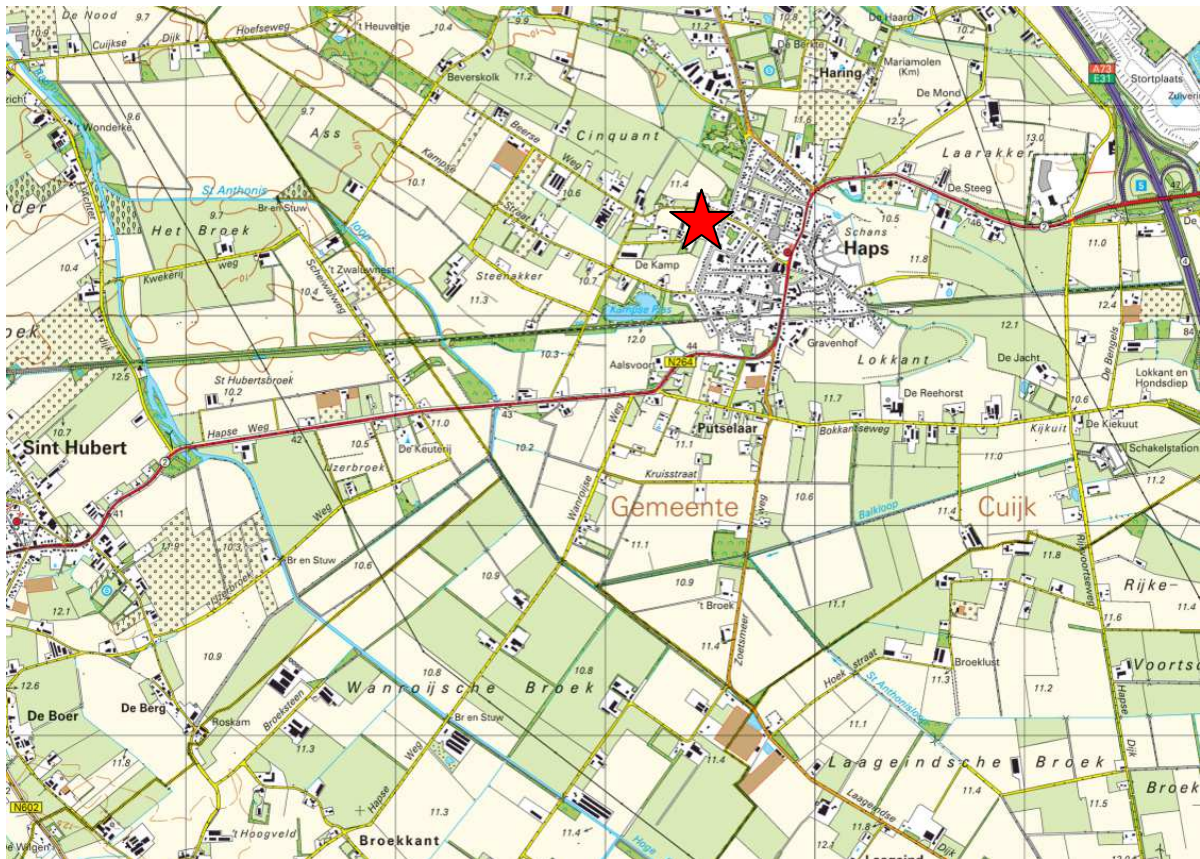
De beschrijving van het onderzoeksgebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie. Onderstaand wordt achtereenvolgens op deze onderdelen ingegaan.

Ligging van het plangebied

De locatie van het plangebied bevindt zich langs de oostzijde van de Beerseweg, ingeklemd tussen Beerseweg nr. 15 en 15a, aan de westrand van de bebouwde kom van Haps. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 187,478, Y= 411,424. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart plangebied (rode ster).

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een voormalige bedrijfslocatie en ligt nu braak. Het overgrote deel van het plangebied is (half)verhard met spaarzame vegetatie (zoals mossen), op het overige deel staat ruige en grazige vegetatie. Op meerdere plekken met name langs de randen van het gebied bevinden zich hopen met aarde, grind, snoeihout, takken, houtblokken en afval. Het plangebied wordt fysiek van de omgeving afgeschermd door middel van hagen, schuttingen en een bomensingel. Oppervlaktewater en opgaande vegetatie (struiken en bomen) ontbreken binnen het plangebied. Aan de zijde van de Beerseweg is het gebied enkel afgeschermd door middel van bouwhekwerk en aan de zuidzijde wordt het plangebied begrenst door volkstuinten. Ten noorden en oosten van het plangebied staan tuinen en woningen, aan de zuidzijde voorbij de volkstuinten liggen enkele akkerpercelen. Aan de westzijde van het plangebied ligt landelijk gebied met boerenerven, akkerpercelen en paardenweiden. De volgende afbeeldingen (fig. 3 t/m 10) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Noordwestrand plangebied

Figuur 4: Verharding middendeel plangebied

Figuur 5: Zuidwestrand plangebied

Figuur 6: Zuidoosthoek plangebied

Figuur 7: Oostrand plangebied

Figuur 8: Middendeel plangebied

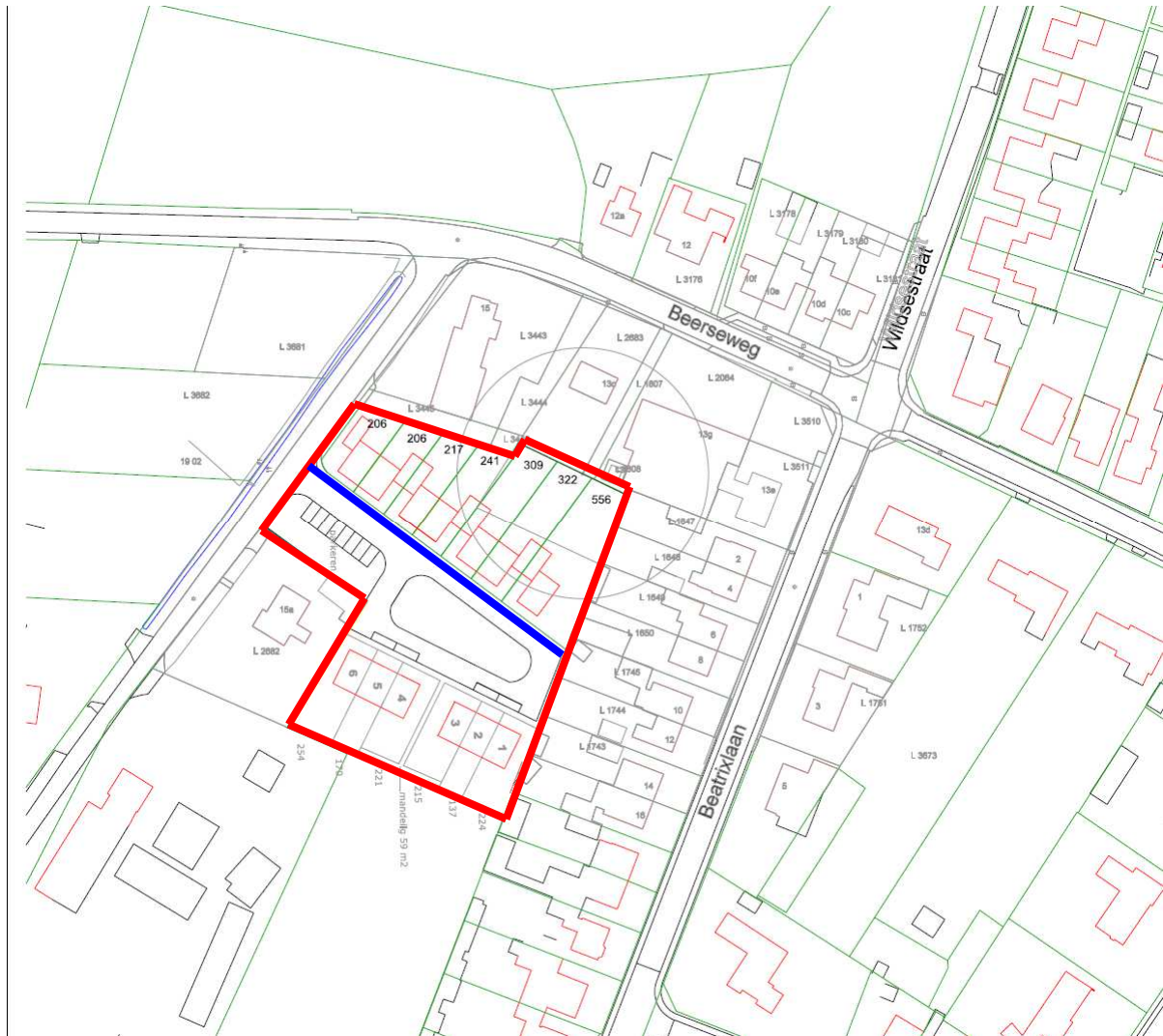
Figuur 9: Noordrand plangebied

Figuur 10: Uitwerpselen van vos binnen plangebied

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling van het plangebied betreft de bouw van CPO-woningen en bijbehorende bestrating (toegangsweg en parkeerplaatsen) en openbaar groen. Hiervoor zal de aanwezige verharding, bulten en hopen en aanwezige vegetatie worden verwijderd en vergraven. Zie de volgende afbeelding (figuur 11) voor een impressie van de toekomstige stedenbouwkundige situatie. Deze toetsing is opgesteld ten behoeve van een wijzigingsplan om de bouw van de zuidelijke woningen (alsook de toegangsweg en parkeerplaatsen) mogelijk te maken. De woningen aan de noordzijde zijn in een later stadium aan de orde en worden vooralsnog bestemd als groen (deel ten noorden van de blauwe lijn in figuur 11).

Figuur 11: Stedenbouwkundig ontwerp toekomstige inrichting plangebied (rood omlijnd; groene lijn geeft scheiding aan tussen de te wijzigen bestemming hier ten zuiden van en het toekomstig te bestemmen deel ten noorden hiervan).

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming (Wnb)

Het dichtstbijzijnde wettelijke beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent, bevindt zich op 5,6 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de afstand en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten. Een mogelijk

effect van een toename in stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling op dit en overige Natura 2000-gebieden wordt eveneens op voorhand uitgesloten, gezien de grote afstand tot Natura 2000-gebieden waar voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten voorkomen (en zijn aangewezen) in relatie tot de kleinschaligheid van de ontwikkeling (enkele woningen). In de verdere planvorming hoeft hier dan ook geen rekening mee gehouden te worden.

Planologische gebiedsbescherming (Brabantse Natuurnetwerk en Groenblauwe Mantel)

Het plangebied ligt geheel buiten het Brabantse Natuurnetwerk en de Groenblauwe Mantel. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden.

Toetsing soortbescherming

Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit braakliggend terrein met voedselrijke grasvegetatie in het noordelijke deel en wat ruigtevegetatie op bulten en hopen. Op de (half)verharde delen bevindt zich spaarzame pioniersvegetatie. Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het veldbezoek vond echter plaats buiten het groeiseizoen voor de meeste soorten planten. Uit de directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. Uit de ruimere omgeving zijn wel waarnemingen bekend van nationaal beschermde soorten als glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, knollathyrus, knolspirea en rood peperboompje en de Europees beschermde soort kruipend moerasscherm. Deze soorten worden gezien de huidige ongeschikte standplaatsen (o.a. te voedselrijk) niet binnen het plangebied verwacht. Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten zijn op voorhand uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor enkele nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Sporen van konijn en vos zijn aangetroffen en soorten zoals egel en veldmuis zijn eveneens te verwachten binnen het plangebied. Voor al deze soorten geldt een provinciale vrijstelling. Uit de omgeving bekend zijnde nationaal beschermde soorten zoals das en eekhoorn, waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn niet of incidenteel binnen het plangebied te verwachten. Binnen het plangebied zijn er voor deze soorten geen geschikte verblijfplaatsen en vormt het tevens geen of weinig waarde als foerageergebied. Dit geldt eveneens voor de uit de omgeving bekend zijnde Europees beschermde bever.

Effectbeoordeling

Voor de te verwachten beschermde soorten binnen het plangebied geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn hier echter geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of nabije omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis. Alle soorten vleermuizen zijn Europees beschermde soorten, hiervoor geldt geen provinciale vrijstelling. De aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied is op voorhand uit te sluiten, vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen. Het plangebied is tevens niet geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, vanwege het ontbreken van op-

gaand groen. Foeragerende vleermuizen kunnen wel langs de rand van het plangebied voorkomen, zoals rondom de opgaande bomen van het naastgelegen boeren erf.

De hagen en schuttingen langs de noord- en oostrand van het plangebied vormen een lijnvormig element waarlangs vleermuizen een (van belang zijnde) vliegroute zouden kunnen hebben.

Effectbeoordeling

Langs de randen van het plangebied zijn mogelijk vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Deze randen zullen in de toekomstige situatie behouden blijven, tevens zal er vanuit de ontwikkeling naar verwachting geen verstoring uitgaan. Negatieve effecten voor vleermuizen worden hierdoor uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn rond het plangebied enkele algemeen voorkomende vogels waargenomen waaronder merel, winterkoning houtduif en ekster. Het is niet geheel uit te sluiten op de aanwezige hopen in en tussen de rommel en vegetatie een enkele vogel zoals winterkoning tot broeden kan komen.

In de nabije omgeving (op 0-1 km afstand van het plangebied) zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals meerdere soorten roofvogels, ransuil, steenuil en huismus. Binnen het plangebied zijn voor geen van deze soorten nesten noch geschikte nestplaatsen aanwezig. Navraag bij een buurtbewoner die in de volkstuin grenzend aan het plangebied aanwezig was, leverde geen aanvullende waarnemingen voor steenuil op (wel van ransuil die met regelmaat in een boom van een aangrenzende tuin waargenomen wordt). Een check van de aangrenzende bebouwing en rondom gelegen boerenerven leverde geen steenuilennestkasten of andere aanwijzingen voor geschikte nestlocaties op. Op basis hiervan wordt verwacht dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied voor steenuil. Voor huismussen welke in de aangrenzende woonwijken en erven tot broeden kunnen komen zal het plangebied van waarde kunnen zijn, zij het grotendeels beperkt tot de grazige vegetatie langs de oost- en noordrand van het plangebied. Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals buizerd en ransuil) is het beperkte oppervlak aan potentieel leefgebied binnen het plangebied te verwaarlozen ten opzichte van het gehele benodigde leefgebied voor deze soorten.

Effectenbeoordeling

De rommel en vegetatie op de hopen binnen het plangebied kunnen als nestlocatie worden gebruikt door een enkele algemeen voorkomende soorten broedvogel zoals winterkoning. Met uitvoering van werkzaamheden op en in de directe omgeving van deze hopen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door de hopen weg te halen buiten het broedseizoen (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden) zijn negatieve effecten op broedende vogels uitgesloten.

Gezien de beperkte waarde van het plangebied als foerageergebied voor huismussen en de toekomstige situatie (openbaar plantsoen, tuinen) waar naar verwachting alternatief foerageergebied voor huismussen aanwezig zal zijn, kunnen negatieve effecten voor huismus uitgesloten worden.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen voor amfibieën is hierdoor op voorhand uit te sluiten.

Het beperkte groen binnen het plangebied vormt tevens marginaal geschikt landhabitat voor amfibieën. Hooguit is een zwervend individu van bijv. gewone pad of bruine kikker (nationaal beschermde soorten waarvoor vrijstelling geldt) hier te verwachten.

Beschermde soorten reptielen zijn niet uit de omgeving bekend en worden gezien het aanwezige ongeschikte habitat tevens niet verwacht voor te komen binnen het plangebied. Negatieve effecten voor reptielen zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

Voor de te verwachten beschermde soorten amfibieën binnen het plangebied geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn hier echter geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend uit de (nabije) omgeving van beschermde ongewervelde diersoorten zoals zeldzame soorten dagvlinders of libellen. Het plangebied vormt tevens geen geschikt leefgebied voor dergelijke soorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten en/of habitat. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uit te sluiten.

Conclusies gebiedsbescherming

- Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. In de verdere planvorming hoeft hier dan ook geen rekening mee gehouden te worden.
- Het plangebied ligt geheel buiten het Brabantse Natuurnetwerk en de Groenblauwe Mantel. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden.

Conclusies soortbescherming

- Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor enkele nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals konijn, vos en veldmuis. Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Langs de randen van het plangebied zijn mogelijk vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Deze randen zullen in de toekomstige situatie behouden blijven, tevens zal er vanuit de ontwikkeling naar verwachting geen verstoring uitgaan. Negatieve effecten voor vleermuizen worden hierdoor uitgesloten.
- De rommel en vegetatie op de hopen binnen het plangebied kunnen als nestlocatie worden gebruikt door een enkele algemeen voorkomende soorten broedvogel zoals winterkoning. Met uitvoering van werkzaamheden op en in de directe omgeving van deze hopen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door de hopen weg te halen buiten het broedseizoen (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden) zijn negatieve effecten op broedende vogels uitgesloten.
- De grazige vegetatie in de oost- en noordrand van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor huismussen, een vogelsoort waarvan de nesten inclusief leefomgeving jaarrond beschermd zijn. Gezien het beperkte oppervlak binnen het plangebied dat van waarde kan zijn als foerageergebied voor huismussen en de toekomstige situatie waarin alternatief foerageergebied (openbaar plantsoen, tuinen) voor huismussen aanwezig zal zijn, worden negatieve effecten voor huismussen uitgesloten.

- Binnen het plangebied is een zwervend individu van bijv. gewone pad of bruine kikker (nationaal beschermde soorten amfibieën) te verwachten. Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten, vissen, reptielen, en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten, met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn hier geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.